

FOLKLORE

‘Contalles cinteres’

José María Gasulla

Lo gafarronet de Bècu; contalles íntimes, en què Moreira despulla la seva

llant la jota al so de gaita i tambori. *Tortosa treballam, Tortosa pregam i Tortosa xalam*, les tres parts de què consta *Del folklore tortosí*. Quin goig poder gaudir de la publicació d'a-

quest dibuix, en la portada del nou llibre, reproduït amb la fidelitat i precisió que avui ens ofereix la tècnica actual; i aquí cal esmentar la professionalitat de la Impremta Querol, casualment la mateixa empresa tortosina, que l'any 1934 va imprimir a Moreira el seu *Del folklore tortosí*.

L'Ajuntament de Tortosa, editor del llibre amb la col·laboració de la Diputació Provincial, ha cedit una quantitat important d'exemplars a la Reial Arxiconfraria de la Cinta, per tal d'engrossir, amb la seva venda, la campanya d'ingressos que està portant a terme per als xiquets en pobresa severa. És a dir, la recaudació íntegra de la venda del llibre anirà a parar a Caritas i Creu Roja.

Per acabar, si hagués de resumir molt breument què és el nou llibre *Contalles cinteres*, els diria simplement:... “és un Moreira”.

El dissabte de la Cinta, a les 11 del matí, al Saló de Plens de l'Ajuntament, es va fer la presentació del llibre *Contalles cinteres*, d'acord a allò que anunciava el Programa Oficial de Festes de la Cinta.

El llibre presentat no es una edició convencional, es una edició atípica, especial, en homenatge a Joan Moreira Ramos, en el centenari d'haver guanyat el concurs d'una composició poètica destinada a un Himne per a la Mare de Déu de la Cinta.

Certament, ara fa cent anys, la Reial Arxiconfraria de la Cinta va convocar un concurs per premiar un poema, per a l'any següent musicar-lo i obtenir l'actual *Himne de la Cinta*. Al solemne Rosari del dissabte de la Cinta de l'any 1919, es va cantar per primera vegada el *Fills de la terra tortosina...* i un any abans, concretament l'11 de juliol de 1918, a la primera pàgina del diari *El Restaurador*, les tortosines i tortosins van poder llegir per primera vegada, la lletra del que seria l'*Himne de la Cinta* actual.

Recordar i commemorar el centenari de l'himne de la Cinta és de justícia. Fer un homenatge a l'autor de la lletra de l'himne en el seu centenari també és de justícia. Fer un homenatge, dedicant-li un llibre en què el contingut principal són *10 Contalles cinteres* del mateix Moreira, això ha sigut una genialitat...

Podem dir que l'homenatge fet a Joan Moreira ha estat l'excusa per a regalar-nos a nos mateixos la recuperació d'unes contalles cinteres, que equival a dir d'unes contalles deliciosament tortosines...

Les Contalles que conté el llibre, Moreira les va publicar a la revista *La Santa Cinta* entre els anys 1928 i 1935, que era editada per la Reial Arxiconfraria de la Cinta. Inicià la publicació l'any 1928, i s'autodefineix com:

“Revista promovedora de la devoció a la excelsa patrona de Tortosa, fundada para commemorar el XV

Cincuentenari de su glorioso descenso”. I és que els anys acabats en 28 són cinquantenaris de la baixada de la Cinta, i els anys acabats en 78, òbviament, en

són centenaris.

El Moreira que escriu aquestes *Contalles* és un Moreira madur. És un Moreira que torna a Tortosa, després dels anys d'estada a Ulldecona, en què ha

Imatge de la presentació del llibre *Contalles Cinteres*

fet una obra social i artística incomensurable amb l'Orfeó Montsià (cor amb més de 220 veus, orquestra amb 36-40 instruments, una escola nocturna per a adults, inimaginable en aquells temps...). És un Moreira sentimentalment destrossat per la mort en menys de tres anys de dos filles i un fill (Carme, 22 anys / Cinta, 21 anys / Lluís, 23 anys). La seva tornada a Tortosa coincideix amb la refundació de l'Orfeó Tortosí. Amb el temps, tornarà a agafar la direcció de l'Orfeó Tortosí, que viurà una de les millors etapes de la seva història, sobretot amb l'estrena apoteòsica de la *Gran Jota Tortosina* (any 1933), i en l'àmbit personal viurà un èxit aclaparador amb l'edició *Del folklore tortosí* (any 1934). Este Moreira de contrastos és el que escriu les *Contalles* a què mos estem referint.

Amb la lectura del nou llibre podem gaudir de contalles delicioses, com *El test d'aufàbiga* o *¿De qui és esta pinyora?*; contalles deliciosament ingènues, com *Digues que Paula te ho diu* o *La carasca il borinot*; contalles d'ambient casolà, com *La Vengança del paraigües*, contalles imaginatives com *Història d'una gota d'aigua* o *Tan fàcil que si-ria!*...; contalles autobiogràfiques, com

ànima, com *Nostra Mare* o contalles increïbles, com *Benedicite...canute*; però en totes és una xalada la seva lectura, amb efectes clarament reconfortants per a l'esperit.

El llibre es completa, quant a les *Contalles*, havent fet una invitació virtual a Ramón Vergés Paulí, perquè a mode d'*Epíleg 1*, vol recordar la seva cantalla *El miracle de la bomba*. I en un *Epíleg 2*, publica una cantalla inèdita dels nostres dies, totalment verídica, d'una molt singular cantada de l'*Himne de la Cinta*...

En el *Suplement del Centenari*, destaquem la *Gènesis de l'Himne de la Cinta*, que ha suposat una interessant tasca de recerca.

Quant a les tapes i les guardes, és un goig poder gaudir d'uns dibuixos d'Antonio Cerveto. Per a l'edició original *Del folklore tortosí*, any 1934, Moreira va encarregar uns dibuixos a Antonio Cerveto per il·lustrar el text: *Rosari en música*, *Lo ball de Sant Antoni i'ls encants*, *Lo bando del potaque* i *Lo rosari de l'aurora*. Però la família de Moreira en conserva també un dibuix inèdit, que és una al·legoria del contingut del llibre *Del folklore tortosí*: un menestral donant forma a una fusta, una velleta amb el rosari a la mà i uns joves ba-

EL DIBUIX DE LA SETMANA

per Jokin Moya

